

การออกแบบ

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ทางการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต

616.89
ว2435ก
2560
ฉ.2

วาทินี สุขมาก

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	iii
สารบัญ	iv
สารบัญตาราง	viii
สารบัญรูป	ix
ส่วนที่ 1 ปรัชญาและหลักการพื้นฐานการวิจัยเชิงคุณภาพ	1
บทที่ 1 ปรัชญาพื้นฐานการวิจัยเชิงคุณภาพ	3
สาระสำคัญ	3
บทนำ	4
ประวัติความเป็นมาของการวิจัยเชิงคุณภาพ	5
ข้อกำหนดด้านปรัชญา	9
ปรัชญาและกระบวนการทัศน์การวิจัย	14
จุดยืนของนักวิจัยเชิงคุณภาพ	21
สรุป	25
เอกสารอ้างอิง	27
บทที่ 2 หลักการพื้นฐานของการวิจัยเชิงคุณภาพ	33
สาระสำคัญ	33
บทนำ	34
มุมมองคนใน	35
แหล่งข้อมูลปฐมภูมิของปรากฏการณ์	37
การศึกษาเชิงบริบท	39
การบรรยายปรากฏการณ์อย่างละเอียดลุ่มลึก	39
สัมพันธภาพระหว่างนักวิจัยและผู้ให้ข้อมูล	41
ทฤษฎีกับการวิจัยเชิงคุณภาพ	43
ประโยชน์ของการวิจัยเชิงคุณภาพทางการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต	44
ประเด็นปัญหาในการวิจัยเชิงคุณภาพ	46
สรุป	48
เอกสารอ้างอิง	50
บทที่ 3 ประเด็นทางจริยธรรมในการวิจัยเชิงคุณภาพ	53
สาระสำคัญ	53
บทนำ	54

ประวัติความเป็นมา	55
กรอบแนวคิดจริยธรรมขั้นพื้นฐานในการวิจัย	57
ประเด็นทางจริยธรรมในการวิจัยเชิงคุณภาพ	62
ประเด็นทางจริยธรรมในการวิจัยกับผู้ป่วย	63
ประเด็นจริยธรรมในการสัมภาษณ์และการสังเกต	63
กลุ่มเปราะบางและอ่อนแอ และหัวข้อการวิจัยที่อ่อนไหว	65
การบอกความจริงและความเชื่อสัตย์	66
การขอความยินยอมและการเข้าร่วมการวิจัยด้วยความสมัครใจ	67
การรักษาความลับและความเป็นส่วนตัว	69
แบบฟอร์มการให้ความยินยอมโดยได้รับข้อมูล	71
บทบาทและสัมพันธภาพ	79
การวิจัยในสถานที่ทำงานของนักวิจัย	81
การตรวจสอบโครงการวิจัย	84
สรุป	89
เอกสารอ้างอิง	91
บทที่ 4 วิธีวิทยา วิธีการ และเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ	95
สาระสำคัญ	95
บทนำ	97
วิธีวิทยาการวิจัย	98
การเลือกวิธีการวิทยาการวิจัย	102
การตั้งคำถามวิจัย	105
ข้อกำหนดเบื้องต้น	107
การสร้างกรอบแนวคิด	107
สถานที่ เวลา ประชากร	109
กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ	111
วิธีการวิจัย	112
จุดยืนในการรวบรวมข้อมูลของนักวิจัย	114
การเลือกวิธีการหรือเครื่องมือวิจัย	123
กระบวนการในการสัมภาษณ์	123
การบันทึกข้อมูล	128
จริยธรรมในการรวบรวมข้อมูล	131
การวิเคราะห์ข้อมูล	132
สรุป	134
เอกสารอ้างอิง	135

ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพทางการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิตที่คัดสรร	139
บทที่ 5 การวิจัยเชิงวาทกรรมวิเคราะห์	141
สาระสำคัญ	141
บทนำ	142
ประวัติความเป็นมา	143
ปรัชญาพื้นฐานของการวิจัยเชิงวาทกรรมวิเคราะห์	148
ลักษณะที่สำคัญของการวิจัยเชิงวาทกรรมวิเคราะห์	151
รูปแบบของการวิจัยเชิงวาทกรรมวิเคราะห์	151
จุดยืนนักวิจัย	155
คำถามวิจัยเชิงวาทกรรมวิเคราะห์	156
ปรัชญาและวิธีวิทยาการวิจัยเชิงวาทกรรมวิเคราะห์	157
ข้อจำกัดของการวิจัยเชิงวาทกรรมวิเคราะห์	168
ตัวอย่างการวิจัยเชิงวาทกรรมวิเคราะห์ทางการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต	169
สรุป	172
เอกสารอ้างอิง	173
บทที่ 6 การวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา	181
สาระสำคัญ	181
บทนำ	183
ประวัติความเป็นมา	185
ปรัชญาพื้นฐานของการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยาแนวพรรณนา	189
ปรัชญาพื้นฐานของการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยาแนวการตีความ	195
หลักปรัชญาในการเข้าถึงประสบการณ์ชีวิตมนุษย์	200
ลักษณะที่สำคัญของการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา	202
จุดยืนนักวิจัย	204
คำถามวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา	205
ปรัชญาและวิธีวิทยาการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา	208
ข้อจำกัดของการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา	221
ตัวอย่างการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยาทางการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต	223
สรุป	226
เอกสารอ้างอิง	228
บทที่ 7 การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา	235
สาระสำคัญ	235
บทนำ	236
ประวัติความเป็นมา	237
ปรัชญาพื้นฐานของการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา	240

ลักษณะที่สำคัญของการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา	243
รูปแบบการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา	248
จุดยืนนักวิจัย	253
คำถามการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา	253
ปรัชญาและวิธีวิทยาการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา	255
ข้อจำกัดของการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา	268
ตัวอย่างการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณาทางการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต	268
สรุป	270
เอกสารอ้างอิง	272
ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์และการประเมินคุณภาพการวิจัยเชิงคุณภาพ	279
บทที่ 8 การวิเคราะห์แก่นเนื้อหา	281
สาระสำคัญ	281
บทนำ	283
ประเด็นหลักของเรื่อง	284
ประวัติความเป็นมา	286
หลักปรัชญาพื้นฐานของการวิเคราะห์แก่นเนื้อหา	287
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	288
การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยฐานราก การวิเคราะห์ข้อมูลแนวการตีความ	
และการวิเคราะห์แก่นเนื้อหา	289
การเลือกใช้การวิเคราะห์แก่นเนื้อหา	291
คำถามวิจัยที่เหมาะสมกับการวิเคราะห์แก่นเนื้อหา	292
ข้อมูลและการรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมกับการวิเคราะห์แก่นเนื้อหา	292
ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	294
องค์ประกอบของการวิเคราะห์แก่นเนื้อหา	294
ขั้นตอนการวิเคราะห์แก่นเนื้อหา	296
การตรวจสอบคุณภาพการวิเคราะห์แก่นเนื้อหา	305
จุดเด่นและข้อจำกัดของการวิเคราะห์แก่นเนื้อหา	305
สรุป	306
เอกสารอ้างอิง	307
บทที่ 9 คุณภาพและความน่าเชื่อถือของการวิจัยเชิงคุณภาพ	311
สาระสำคัญ	311
บทนำ	312
วิธีการสร้างความน่าเชื่อถือ	316
ญาณวิทยาและการประเมินคุณภาพการวิจัย	319
การประเมินคุณภาพการวิจัยตามจุดยืนด้านญาณวิทยา	322

สรุป	326
เอกสารอ้างอิง	328
บรรณานุกรม	331